

Citater til modul 3, opgave 2 om bevægelsesfrihed

Ung fra det danske mindretal i Tyskland

Om indførslen af grænsekontrol

Grænsekontrollen blev indført i 2016. Jeg fyldte 16 det år. Jeg kan godt huske, at der var et meget tydeligt skifte, for i 15-16 år havde det muligt for mig bare at krydse grænsen, og det havde været det mest naturlige at tage over på den anden side af grænsen; for at lufte hunde, for at tage til Rømø, alt det der.

Konsekvenser af grænsekontrol

Man blev stoppet ved grænsen, når vi var i bil, og så kunne min far ikke tale så godt dansk, og så talte vi andre dansk til betjentene, og så undrede de sig over, hvorfor vi talte dansk, men kørte i en tysk bil, så det var bare sådan: jamen det er jo ikke fordi grænsen havde været tydeligt før, det var meget nyt.

Jeg læste på et tidspunkt noget med, at når man bor i et grænseområde, så er ens bevægelsesomkreds jo halveret i forhold til, hvis man bor midt i landet, og det synes jeg, var meget tydeligt efter grænsekontrollen, for så tog man ikke lige over grænsen til Danmark for at gå en tur eller hente en hotdog, eller hvad det kunne være... så bevægelseskredsen blev mindre.

Jeg tror også, at det har resulteret i, at jeg ikke har været så meget i Danmark i de år. For det blev til sådan en ting, at man skulle stå i kø, eller busserne kørte ikke rigtig, eller... Jeg har f.eks. aldrig været til gymnasiefester i Danmark, selvom jeg egentlig havde venner, der var fra Danmark, det tror jeg måske retrospektivt set nok havde noget med hinanden at gøre. Jamen, så skal vi krydse grænsen og sidde i kø.

Jeg sejler i Flensborg Yacht Club, og dengang var jeg træner dernede, men når man er ude at sejle, så krydser man jo grænsen automatisk nogle bestemte steder på Flensborg Fjord, og jeg kan huske, der var noget forvirring omkring det dengang, om man nu måtte krydse grænsen, eller om man begik noget ulovligt ved at sejle for tæt på den danske grænse. Jeg kan ikke huske, at der var vandpoliti eller noget, men jeg kan huske, at der var meget stor usikkerhed omkring, hvad man måtte og ikke måtte, om hvad man måske ville fortryde, hvis man gjorde, f.eks. sejlede for tæt på grænsen.

Jeg har en ven, hvis forældre har en stor grund ved Kruså-grænsen. Det var der, vi før i tiden havde motionsløb – der er sådan et gammelt grænse- og toldskur, men pludselig ændrede det sig, for så var der grænsekontrol der, selvom det var midt ude i ingenting, og nu hvor jeg kender ham og har været derude et par gange, så er det sjovt at se, hvor forandret det sted er blevet. Altså, at der nu er grænsekontrol der, hvor der før havde været motionsløb på begge sider af grænsen, og de har gået ture der, men kunne så ikke mere, fordi der var grænsekontrol, og det var så specielt også under corona.

Ubehagelig oplevelse med grænsekontrol

Jeg kan huske dengang jeg tog kørekort, der sagde vi: Nu har vi lyst til at tage ud at køre – som man jo har, når man har fået kørekort – og så var vi sådan – Nu tager vi til Padborg, for der er sådan nogle genbrugsbutikker, man lige kan kigge i, og så gik det jo op for os, at så blev vi nødt til at krydse grænsen, og det var første gang, jeg skulle det som chauffør, og jeg har det generelt lidt svært med politibetjente, jeg er generelt sådan lidt forsigtig – jeg ved aldrig, om jeg gør noget godt eller skidt – jeg prøver at holde mig væk fra dem, og så kan jeg huske, at jeg kørte, og så blev vi pillet ud ved grænsen, og jeg gik næsten i fuld panik, og vi blev spurgt om rigtig mange ting, om hvor lang tid, vi havde tænkt os at blive, om hvad vi havde med i bilen, om det kun var os to, om vi havde pas med, og jeg skulle vise alt muligt, og det var en ret frygtelig situation, og jeg kan huske, at min vindue ikke fungerede i min meget gamle bil, så jeg blev nødt til at åbne døren, og det var meget sådan ubehageligt, og så føltes det lidt som om, vi ikke ville få lov til at køre ind, sjovt nok, men det fik vi så lov til, og så skete der så ikke mere end det.

Fremtidsscenerier

Jeg er vokset op ekstremt privilegeret med to kulturer, der hvor jeg bor, jeg har muligheder i to lande. Så på trods af, at der er sket en forandring, er det en privilegeret situation. Men jeg vil håbe, at det bliver mere åbent igen, f.eks. at man kan nemmere bo i et land og arbejde i et andet, uden at have pas med, stå i kø og vente... så jeg håber på, at grænseregionen igen bliver mere fleksibel; at reglerne er lidt mere dynamiske, at det bliver nemmere at købe hus der, arbejde der osv. Og så håber jeg, at grænserne generelt i Europa bliver mere åbne, og at visioner om det åbne Europa genetableres, og at der igen kommer tillid mellem landene og mennesker. At der kommer mere tillid ind i politikken, så folk kan leve i fred, om de nu bor i et grænseland eller midt i et land.

Gymnasieelever, Tønder

Oplevelsen af grænsekontrol

Interviewer: Hvordan oplever I i dag det, at der har været grænsekontrol?

Elev: Altså man tænker da i hvert fald over, at man lige skal huske at få sit pas med. Det har man nok ikke gjort lige så meget inden, tror jeg. Der har det jo bare været en smuttur over, og så var man hjemme igen. Det virker også lidt banalt på en eller anden måde, at man bare for at køre en lynhurtig tur over, så bliver man nødt til at huske sit pas.

Elev: Man føler, at det nærmest giver en mindre lyst til at gøre det, fordi man lige skal finde passet frem. Det er også dovent, men vi er også nogle gange sådan, at hvis man har været ude med vennerne, og man er et eller andet sted, så er der jo ikke nogen, der lige har taget passet med. Men altså mange gange, så kan man godt bare køre over. Jeg er blevet stoppet sådan to gange, men det er inden for de sidste par år, og der har de været sådan nogenlunde ligeglade, vi fik bare at vide, at vi skulle huske det næste gang.

Politi ved grænsen

Interviewer: Men gør det noget det ved jer? Tænker I over det der med, at der står politi der?

Elev: Nej... Altså man tænker på det på den måde, at man når man tager derhen, så skal man passe lidt på. Det kan også godt være lidt sådan en afskrækkelse i forhold til, at det er Tyskland, og at der kan man ikke komme tilbage fra, hvis der står noget politi...

Grænsen under corona

Interviewer: *Hvad så med coronatiden? Hvordan oplevede I det?*

Elev: Jamen der var det jo helt lukket.

Elev: Jeg kender faktisk nogle, der blev nødt til at smugle én over på et tidspunkt. Sådan noget med en tysker og en dansk veninde, jeg ved ikke lige, hvad historien var, men det var i hvert fald lidt spøjst. Det var da meget mærkeligt, at der bare lige pludselig var lukket helt af sådan fra den ene dag til den anden, medmindre det var de der ærinder. Der arbejdede jeg også ude på en fabrik her i Tønder, der hedder Hartmann. Og der har vi også et par stykker fra Tyskland, der kommer kørende, og de sagde også, at det jo var mega besværligt, fordi de skulle komme og vise deres coronating hver dag, og det tog bare en krig at komme på arbejde og hjem igen endda. Det krævede også, at man kørte lidt før.

Elev: Det var også første gang, man rigtig oplevede, at grænsen var en grænse over til et andet land.

Interviewer: *Du siger, at du faktisk oplever, at der er en grænse. Hvordan tænkte du om det?*

Elev: Altså det var lige som om, man blev afskåret. Jeg gik på efterskole i den periode sammen med nogle, der kom fra Tyskland, så det var sådan ikke lige dem, man kunne gå en tur med, eller det var ikke lige dem, man sådan havde den største kontakt med.

Interviewer: *Tænkte I andre over det?*

Elev: Vi havde en meget sjov oplevelse, fordi vi gik altid ture der rundt omkring, og så lige den dag, vi fik det at vide, så prøvede vi sådan at køre derud af, vi kunne ligeså godt lige tanke lidt op, hvis vi skulle være lukket ned i 3 måneder eller sådan noget, og så kommer der bare... alle skal bare vende om der, der kom bare sådan 17 biler, der holdt i kø, fordi alle skal til at vende om, så hele grænseområdet her gik bare helt i panik, fordi de ikke kunne få deres Pepsi Max eller hvad end det var.

Ung fra det tyske mindretal i Danmark

Interviewer: *Kan du huske de første gange, du blev stoppet på grænsen?*

Nej, men jeg kan huske de første gange jeg selv er kørt og er blevet stoppet på grænsen, det er jo ikke længe siden. Det er måske 2 år siden. Og det var skræmmende. Det var en mærkelig oplevelse. Man har jo ikke nogen som helst kontakt med politiet til hverdag. Så det at møde en politibetjent flere gange om ugen. Det var mærkeligt... man ved jo godt, at man ikke har gjort noget forkert, men så skal man vise pas og sådan noget. Første gang var jeg sådan lidt bange.

Interviewer: Bange fordi du havde hørt historier, eller...?

Det var lidt mærkeligt at skulle tale med politibetjente. Jeg kan huske en af de første gange, jeg selv kørte, så blev vi vinket ind til siden, fordi – jeg kørte nogle venner, der havde været i byen, så man kan jo godt forstå, at man bliver vinket ind til siden, når klokken er 3 om natten, og der kommer nogle unge mennesker, men det var mærkeligt. Så skulle vi aflevere vores pas, og alle vores venner de var tyske, så de havde Ausweis, og så blev det scannet, og du ved, så går de væk med papirerne, og man kan se de står og scanner det over i deres lille hus. Og man sidder bare der og er bange, og sådan jeg ved, at jeg ikke har drukket noget, jeg ved at jeg fint kan køre, og hvad ved jeg, men ja... skræmmende er ikke det rigtige ord... ubehageligt, måske bare... når man ellers aldrig har kontakt med politiet. Der står jo altid to politibiler dernede, så det er lidt mærkeligt.